

Eva Vergosová: *Neumovaný misál XIV D 12.*

Inventarizace pramene a sonda do repertoáru alleluiatických veršů.

Bakalářská práce, ÚHV FF UK Praha 2014, 53 s. + přílohy

Oponentský posudek

Misál uložený v Knihovně Národního muzea v Praze pod signaturou XIV D 12 je rukopis považovaný za nejstarší úplný notovaný pramen zaznamenávající na našem území mešní repertoár hudební notací. Díky tomu byl misál diskutován v odborné literatuře již od počátku 20. století a mohlo by se zdát, že volba takového materiálu za předmět bakalářské práce bude obnášet především kompilační práci s literaturou, což rozhodně není případ Evy Vergosové. Autorka se kriticky vyrovnává s dosavadním výzkumem, odvážně se pouští do revize základních poznatků a daří se jí zásadním způsobem posunout diskurs o prameni, jeho repertoáru i dobovém kontextu.

Bakalářská práce je členěna do šesti kapitol a doplněna rozsáhlými přílohami. Po stručném úvodu následuje kapitola *Představení pramene*, do které je zahrnut vývoj bádání a kodikologický rozbor celého misálu. V kapitole *Nejstarší část* rukopisu již autorka detailněji sleduje paleografickou, liturgickou i hudební složku příslušné oblasti pramene a na základě přípisu na foliu 215v se pokouší objasnit historické souvislosti samotného vzniku i dalšího užívání misálu. Čtvrtá a pátá kapitola jsou věnovány analýze hudebně-liturgické tradice na příkladu sérií zpěvů *Alleluia*, díky které lze prověřit otázky týkající se provenience pramene, neboť vybraný repertoár je důležitým nositelem lokálních specifik. Po závěru a bibliografických soupisech následují obsáhlé přílohy, z nichž je třeba zmínit především index repertoáru nejstarší části misálu a tabulku s výsledky srovnávání sérií *Alleluia*, tj. míru příbuznosti českého pramene a zástupců různých evropských tradic.

Práce Evy Vergosové dokládá, že se autorka dobře orientuje v základních oblastech výzkumu středověkých chorálních pramenů a jejich repertoáru, kriticky pracuje s odbornou literaturou a vhodně aplikuje současné metody výzkumu, především využívá databází, které umožňují srovnání zkoumaného materiálu s dnes již poměrně rozsáhlou informační základnou. Práce je psána kultivovaným jazykem, splňuje všechny formální náležitosti a její stručnější verze by si, dle mého názoru, zasloužila publikování v odborném tisku. Dovolila bych si proto upozornit na některé drobné nedostatky spíše redakčního charakteru, které by bylo dobré vzít při přípravě studie v úvahu.

Doporučuji zrevidovat a sjednotit psaní velkých a malých písmen u názvů svátků, mešních částí a adjektiv (s. 13-14, s. 19, s. 33-34) a k textu na s. 13-14 připojit tabulku, která by přehledně zaznamenávala strukturu a obsah pramene (včetně výzdoby apod.), neboť pouze na základě textu si

nezasvěcený čtenář může jen těžko dát informace do příslušných souvislostí. Stejně tak bych přivítala tabulku s písáskými rukama (s. 17 a dále), případně integraci příslušných informací do tabulky předchozí. V soupisu literatury nejsou uváděna čísla stránek u studií v časopisech, studií ve sbornících, kapitolách z knih, slovníkových hesel apod. U českých pramenů jsou k dispozici pouze zaužívané názvy, přestože zahraniční prameny jsou citovány v úplnosti. Považuji za nezbytné uvádět vždy místo uložení a signaturu, neboť názvy institucí se proměňují a sigla často obsahují zkratku staršího již neexistujícího označení knihovny či archivu (kde bychom měli např. hledat pramen se siglem Bam?). V práci je dále citována slovenská verze monografie Richarda Hoppina *Medieval Music* vydaná v Bratislavě v roce 2007 pod názvem *Hudba stredoveku*. Pokud se ovšem nejedná o překlad pořízený na základě aktualizované podoby anglického textu (pravděpodobně ne, neboť autor zemřel již v roce 1991), považuji za vhodnější uvádět originální znění (dostupné v knihovně ÚHV, bylo ovšem vydáno již v roce 1978) nebo lépe novější literaturu.

V rámci diskuse při obhajobě práce bych se autorky ráda zeptala ještě na několik skutečností: 1) v popisu pramene (s. 11-12) je citována odborná literatura, není mi ovšem zřejmé, zda autorka studovala skutečný pramen a poznatky literatury konfrontovala se svými vlastními nebo zda vycházela pouze z faksimile misálu; 2) zajímalo by mě, za jak relevantní můžeme považovat srovnávání s databází Cantus (s. 44), které tradice jsou zastoupeny a jakým množstvím pramenů; 3) pokud se v případě pramene I-MOd O.I.7 (provenience Forlimpopoli) hovoří o severoitalské tradici, není toto hodnocení poněkud předčasné? Jakou oblast autorka považuje za severní Itálii a proč? Poznatky zjištěné na základě srovnávání repertoáru s databází Cantus je každopádně nezbytné konfrontovat s vlastním rukopisem nebo alespoň jeho faksimile.

Přes uvedené komentáře splňuje bakalářská práce Evy Vergosové všechny požadované náležitosti, proto ji velmi ráda doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

V Praze dne 19. srpna 2014

PhDr. Lenka Hlávková, Ph.D.

